

Antwoorden op technische vragen van Statenlid A. Geluk van de Fractie CDA in de commissie Ruimte 22 november 2019

y.

grondgebonden agrarisch bedrijf: een bedrijf dat geheel of nagenoeg geheel afhankelijk is van agrarische grond als productiemiddel en waarbij geheel of nagenoeg geheel gebruik wordt gemaakt van open grond of plat glas dan wel een ander lichtdoorlatend materiaal met een hoogte van niet meer dan 1 meter;

Hetgeen vanochtend in de commissie door de portefeuillehouder gemeld werd is hier feitelijk een nadere invulling van voor de veehouderij, waarbij voldoende grond bij het bedrijf aanwezig is om geheel of nagenoeg geheel in de eigen voervoorziening van de dieren te kunnen voorzien.

Voor wat betreft vraag 2 over kringlooplandbouw is er binnen de provinciale beleidskaders géén vastgelegde definitie. Ook in de plannen van het ministerie van LNV wordt hiervoor geen eenduidige definitie geformuleerd. Beoogd wordt waardevol voedsel te produceren met zo min mogelijk effecten op natuur, milieu en klimaat. Daarbij is de inzet van het ministerie om in 2030 de kringlopen van grondstoffen en hulpbronnen op een zo laag mogelijk niveau te sluiten (op bedrijfs-, regionaal, nationaal of internationaalniveau).

Een wetenschappelijk gehanteerde definitie van kringlooplandbouw is: *het optimaliseren van het bedrijfsrendement in de brede zin (economisch en sociaal-maatschappelijk) door zoveel mogelijk gebruik makend van eigen resources in evenwicht en met respect voor de natuurlijke omgeving (bodem-, lucht-, water- en natuurkwaliteit, landschappelijke waarde, klimaat en dierenwelzijn). (LBI en boerenverstand).*

Zoals gezegd wordt met het ambitiedocument ingezet op het realiseren van een transitie naar een volhoudbare landbouw. Daarbij wordt ingezet op creëren van zoveel mogelijk meerwaarde. Met de in het document afgebeelde driehoek worden 3 richtingen geschetst hoe deze meerwaardecreatie tot stand kan komen. Een en ander ligt daarmee redelijk in verlengde van bovenstaande definitie. Vanwege de specifieke situatie in de Zeeuwse landbouw (hoofdzakelijk akkerbouw) is er geen sprake van het sluiten van de kringlopen op één niveau. In het ambitiedocument wordt daar dan ook niet op voorgesorteerd. Vanwege het (rijks)streven om kringlopen op een zo laag mogelijk te sluiten geeft het ambitiedocument wel een doorkijk naar wat dit streven voor de Zeeuwse akkerbouw kan gaan betekenen. Daarbij worden de eiwittransitie en de behoefte aan organische stof/mest vanuit de akkerbouw benoemd als belangrijke agendapunten waarmee we de komende jaren in Zeeland aan de slag moeten.

Niet vanuit de ambitie dat daarmee de kringloop op bedrijfs- of regionaal niveau gesloten kan worden, maar vooral vanuit besef dat dit zowel kansen als bedreigingen biedt voor de Zeeuwse akkerbouw en we daarop tijdig willen anticiperen.